

SCHULCZ PATRIK

AZ ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS ÉS A MUNKAERŐPIACI ALKALMAZKODÓKÉPESSÉG

Az emberiség számára mindig is meghatározó kihívást jelentett az új környezeti és társadalmi feltételekhez való alkalmazkodás. Azonban a XXI. században a technológia robbanásszerű fejlődése, az automatizáció és a mesterséges intelligencia térnyerése radikálisan átalakítja a munkaerőpiacot és a munkavégzés módját. Az ilyen gyors változásokkal szembeni alkalmazkodás és az új készségek elsajátítása válik az egyének és vállalatok sikerének kulcsává, ezért a vállalatok nem a „tökéletes szakembereket” keresik, hanem olyan személyeket, akik képesek megtanulni, elsajátítani a munkavégzéshez szükséges ismereteket, készségeket. Ezt az „Employability in Programme Development”¹ elnevezésű 2022-es Erasmus+ kutatás² is alátámasztja, miszerint a munkáltatók „nem szakértőket keresnek, hanem olyan diplomásokat, akik hajlandóak és képesek alkalmazkodni a munkájuk változó körülményeihez, és akik a munkájuk tanulása közben szakértőkké válhatnak – tanulás a gyakorlatban” (Longhi – Jewell, 2022).

Az élethosszig tartó tanulás az egyik legfontosabb tényezővé vált a modern munkaerőpiacon, ahol folyamatosan változó környezeti feltételek és technológiai fejlődés határozzák meg a munkavállalók helyzetét és a vállalkozások sikerességét. Azok a személyek, akik elkötelezettek az életen át tartó tanulás iránt és rugalmasan alkalmazkodnak a változásokhoz, sokkal nagyobb eséllyel találhatnak és tarthatnak meg jó munkahelyet, valamint léphetnek előre a karrierjükben.

Az élethosszig tartó tanulás képessé teszi az egyéneket arra, hogy megtalálják a módját az új munkaköröknek és kihívásoknak való hatékony és rugalmas megfelelésnek. Ahogy a technológia és az iparágak fejlődnek, új típusú munkahelyek jelennek meg, melyek olyan készségeket igényelnek, amelyekről korábban nem is volt szó. Az AGCAS (The Association of Graduate Careers Advisory Services³) jelentése azt sugallja, hogy a munkáltatók véleménye szerint 10 év múlva olyan munkakörökbe fognak munkavállalókat alkalmazni, melyek ma nem léteznek (AGCAS és társai, 2021). Az élethosszig tartó tanulás révén az emberek képesek az adaptációra és az új készségek elsajátítására, ami lehetővé teszi számukra, hogy versenyképesek maradjanak a munkaerőpiacon.

AZ ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS FOGALMÁNAK MAGYARÁZATA

Az élethosszig tartó tanulás azt az elvet foglalja magában, hogy a tanulás és a képzés nemcsak az iskolában vagy egy meghatározott időszakban történik, hanem folyamatosan, egész életünk során. Ez azt jelenti, hogy a munkavállalók számára az oktatás és a képzés nem ér véget az iskolapadban, hanem az egész életük során folytatódik, így lehetőség nyílik új ismeretek elsajátítására, készségek fejlesztésére és az aktuális munkaerőpiaci követelményekhez való igazodásra. Ebből a szempontból az élethosszig tartó tanulás három fő összetevőből áll:

– *Formális tanulás:* Ez az iskolarendszeren belüli hagyományos oktatást jelenti, amely magában foglalja az óvodától az egyetemig terjedő képzéseket. Ez a fajta tanulás kellő alapokat és szakmai készségeket ad át a hallgatóknak, és kritikus fontosságú a személyes és szakmai fejlődés szempontjából.

– *Nem formális tanulás:* Ez a tanulási folyamat olyan kereteken kívül zajlik, amelyek nem szigorúan a hagyományos iskolai rendszerhez kapcsolódnak. Ide tartoznak például a munkahelyi tréningek, szemináriumok, workshopok, konferenciák és online tanfolyamok. A nem formális tanulás során az egyén széles skálájú ismereteket és készségeket szerezhet, amelyek hozzájárulnak az alkalmazkodóképességéhez és a munkaerőpiacon való sikeréhez.

– *Informális tanulás:* Az informális tanulás olyan folyamatokat foglal magában, amelyek mindennapi életünk részét képezik, és nem rendelkeznek szigorú struktúrával vagy tervezett tanulási célokkal. Az informális tanulásba tartozik például a könyvek olvasása, a dokumentumfilmek nézése, az interneten való kutatás, valamint a barátoktól, családától és kollégáktól való tanulás. Az informális tanulás lehetővé teszi az emberek számára, hogy folyamatosan bővítsék ismereteiket és perspektíváikat a világról.

¹ Saját fordításban: Foglalkoztathatóság a programfejlesztésben

² Bővebben a projektről: <https://www.gla.ac.uk/research/az/epd/research/#output4%3Aembeddingemployability-casestudies,output2%3Aemployabilitypilotsurveyforinformingtheprofessionals,output3%3Aemployabilitydashboardforinformingtheprofessional>

³ Saját fordításban: A Diplomás Pályaválasztási Tanácsadó Szolgálatok Szövetsége.

AZ ALKALMAZKODÓKÉPESSÉG ÉS A MUNKAERŐPIACI SIKER ÖSSZEFÜGGÉSEI

Az alkalmazkodóképesség az élethosszig tartó tanulás kulcsfontosságú aspektusa, amely a munkaerőpiacon való sikeres boldogulás szempontjából döntő fontosságúvá vált. A munkahelyi környezet folyamatosan változik, műszakilag fejlődik, új technológiák jelennek meg, és a gazdasági trendek is folyamatosan alakulnak. Azok a munkavállalók, akik rugalmasan és hatékonyan tudnak alkalmazkodni ezekhez a változásokhoz, könnyebben képesek megőrizni munkahelyüket és sikeres karriert építeni.

Az alkalmazkodóképesség fontosságát a Harvard Business School egy korábbi felmérése is alátámasztja, ami szerint 90 ország 1500 vezetőjének 70%-a szerint az alkalmazkodóképesség az egyik legfontosabb (vezetői) tulajdonság ezekben az időkben (Hill és társai, 2022). Azok a munkavállalók, akik nyitottak az új megközelítések és perspektívák elfogadására, valamint hajlandók folyamatosan fejleszteni kompetenciáikat, nagyobb eséllyel állnak előnyös helyzetben a munkaerőpiacon.

Az élethosszig tartó tanulás és az alkalmazkodóképesség kéz a kézben járnak, hiszen az egyén személyes fejlődése és szakmai előmenetele erősen függ a tudás bővítésének hajlandóságától és a változó környezeti igényekhez való alkalmazkodástól. Azok a vállalkozások is, amelyek támogatják és ösztönzik munkavállalóik tanulási és fejlődési igényeit, versenyképesebbé válnak a piacon, hiszen képzett és rugalmas csapatukkal hatékonyabban tudnak reagálni a változó körülményekre és előnyre tehetnek szert a versenytársakkal szemben.

A TECHNOLÓGIAI VÁLTOZÁSOK HATÁSA A MUNKAKÖRÖK ÉS KÉSZSÉGEK MEGVÁLTOZÁSÁRA

A technológiai fejlődésnek jelentős hatása van a munkaerőpiacra és a munkakörök jellegére. Az automatizáció, mesterséges intelligencia és robotika térnyerése olyan munkakörök eltűnését eredményezheti, amelyeket gépek könnyebben és hatékonyabban elvégezhetnek, mint az ember. Ugyanakkor új munkalehetőségek is létrejönnek, amelyek olyan képességeket igényelnek, amelyeket az embereknek kell megtanulniuk és fejleszteniük.

A manuális munkákra épülő iparágakban az automatizáció következtében számos munkavállaló elveszítheti állását vagy találhatja magát átképzésre szorulva. Az ilyen változások miatt az embereknek képesnek kell lenniük arra, hogy új készségeket sajátítsanak el, legyen az informatikai ismeret, programozás, adatelemzés vagy kreatív tervezés. Az információs technológia térhódításával a digitális kompetenciák egyre inkább az alapvető munkavállalói készségek közé kerülnek.

A szolgáltatások és a kreatív iparágak terén is történtek jelentős változások a technológiai fejlődés miatt. Az online platformok terjedése új lehetőségeket teremtett a szabadúszóknak és az önfoglalkoztatóknak, de ezek a munkavállalók is kénytelenek megtanulni az online marketinget, a tárgyalásokat az ügyfelekkel, az üzleti adminisztrációt és a pénzügyi tervezést. A kreatív iparágakban a digitális eszközök használata, a média- és tartalomgyártás terén a technikai jártasság elengedhetlenné vált.

A FELNŐTTKÉPZÉS SZEREPE A MUNKAVÁLLALÓK ALKALMAZKODÓKÉPESSÉGÉNEK FEJLESZTÉSÉBEN

A felnőttképzés kulcsszerepet játszik abban, hogy a munkavállalók megtanulják az új készségeket és alkalmazkodjanak a változó munkakörülményekhez. Az állások és munkakörök gyors változása miatt a munkavállalóknak rugalmasnak és alkalmazkodóképésnek kell lenniük ahhoz, hogy megőrizzék munkahelyüket és sikeresé váljanak a karrierjükben. A felnőttképzés lehetőséget nyújt az embereknek arra, hogy frissítsék ismereteiket és szakmai képességeiket, és hozzáigazítsák azokat a változó piaci igényekhez. A hagyományos oktatási intézményeken kívül számos online kurzus⁴ és távoktatási program elérhetővé vált, ami lehetővé teszi az embereknek, hogy saját tempójukban és időbeosztásuk szerint tanuljanak.

A munkáltatóknak is fontos szerepük van a felnőttképzés elősegítésében. Azok a vállalatok, amelyek támogatják alkalmazottaik továbbképzését és fejlesztését, versenyképesebbek lesznek a munkaerőpiacon, mivel magasan képzett és alkalmazkodóképes munkaerőt tudnak biztosítani. A munkáltatók által nyújtott képzések és mentorprogramok segíthetnek az alkalmazottaknak a személyes és szakmai növekedésben, motiválhatják és elkötelezetté tehetik őket a vállalat iránt.

A felnőttképzés és az élethosszig tartó tanulás összekapcsolása tehát kulcsfontosságú a munkavállalók sikeres alkalmazkodásában a technológiai változásokhoz és a munkakörök átalakulásához. Az egyének személyes fejlődésének és a társadalmi gazdasági fejlődésnek az alapja a folyamatos tanulás és az új készségek megszerzése, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy lépést tartsanak az idők kihívásaival és lehetőségeivel.

A tanulmány bírálati folyamaton ment keresztül.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- AGCAS, ISE, Wonkhe, & Handshake (2021): *Careers2032 Report* by AGCAS, ISE, Wonkhe and Handshake.
- Hill, A. L., Le Cam, A., Menon, S., Tedards, E. (2022): *Curiosity, Not Coding: 6 Skills Leaders Need in The Digital Age*. Url: <https://hbswk.hbs.edu/item/six-unexpected-traits-leaders-need-in-the-digital-era> (letöltve 2023. augusztus 06.)
- Longhi, S., Jewell, S. (2022): *How can universities train graduates for jobs that constantly evolve? Intellectual Outup 2: Key Findings from Focus Groups*. Url: https://www.gla.ac.uk/media/Media_874330_smxx.pdf (letöltve 2023. augusztus 05.).

⁴ Az egyik legszélesebb körben elterjedt, online kurzusokat tartalmazó weboldal a <https://www.coursera.org/>.